

SOTSIAALMINISTEERIUM

Parema sotsiaalhoolekande rahastamise võimalused

Tanel Kiik
sotsiaalminister

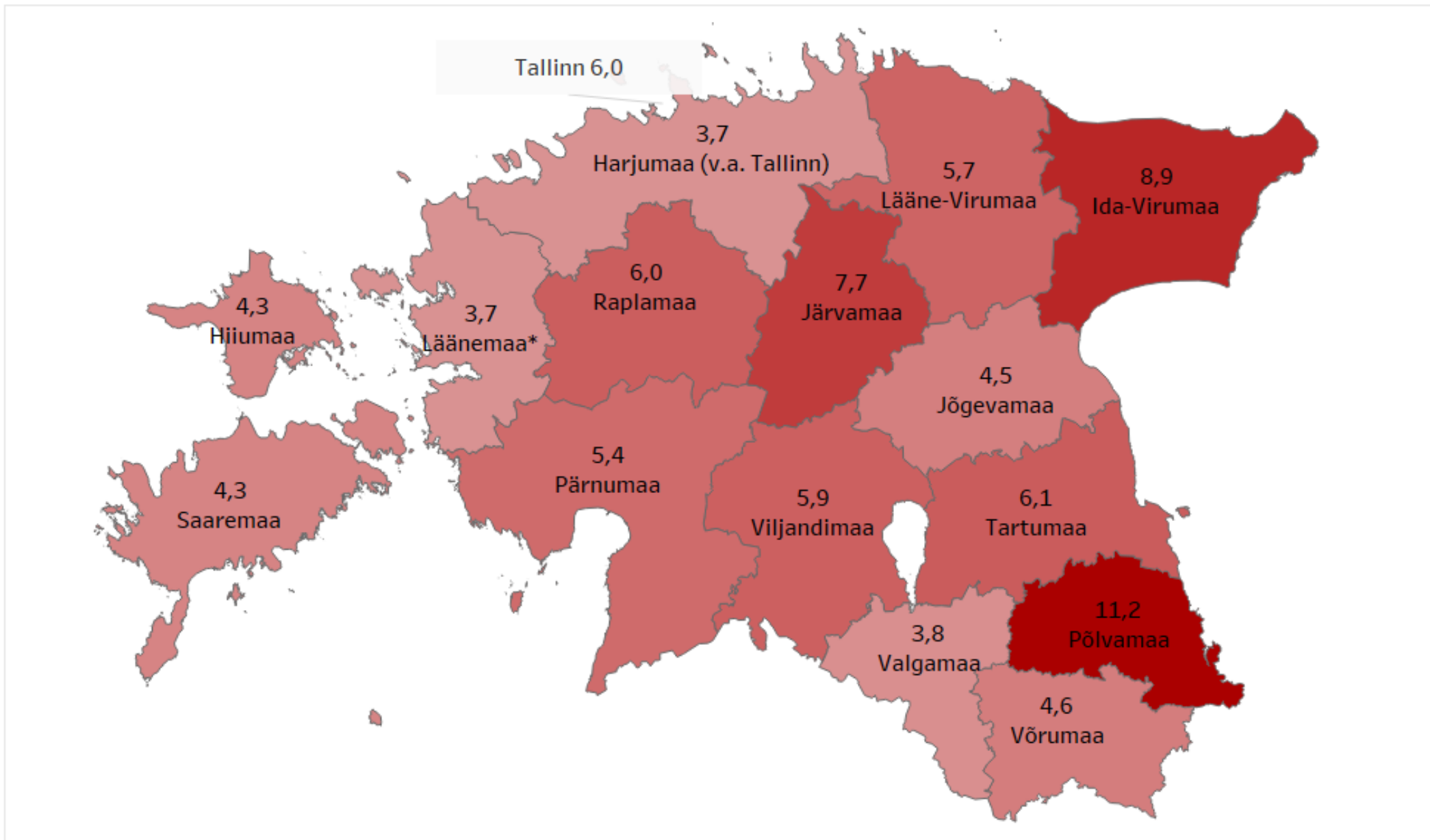
08.10.2019

Hoolduskoormuse probleem

- Eesti sotsiaaluuringu 2016. a andmetel abistas või hooldas oma leibkonnaliiget umbes **65 000 inimest**.
- 20 ja enam tundi nädalas hooldas oma pereliiget (lapsed ja täiskasvanud kokku) ligi **20 000 in.**
- SHARE uuringu andmetel: **9% 65+ inimestest hooldab pereliiget**. Võrdluseks: Itaalias ja Hispaanias 11%, Põhjamaades 2,5%.

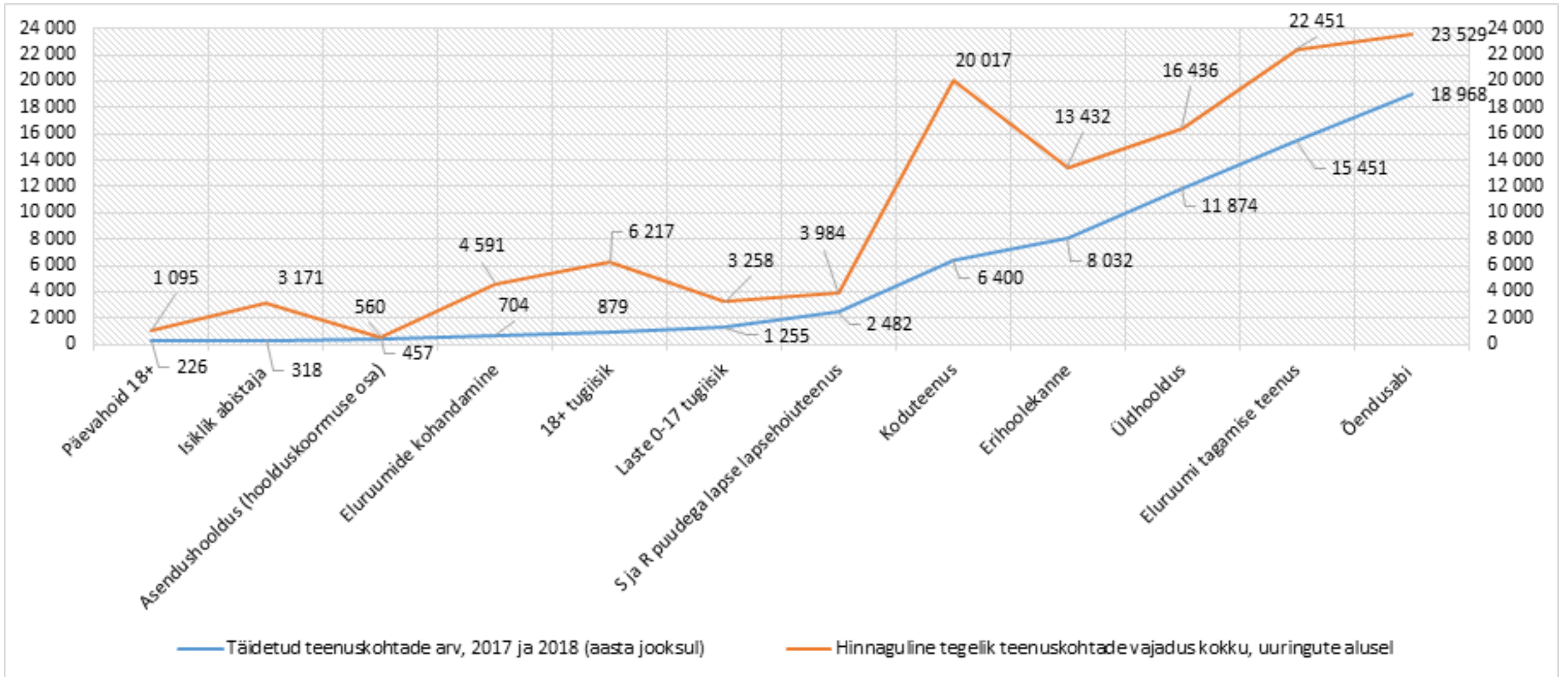
Abistamis- ja/või hooldamiskohustusega inimeste osakaal maakonna 16-a ja vanemast rahvastikust (2016, %) - Eesti keskmine 6% (kokku 65 051 inimest)

Hoolduskoormuse probleemid

- Pereliikmetel on suur koormus nii hoolduse pakkumisel kui ka hooldusteenuste eest tasumisel.
- Regionaalsed erinevused Eestis.
- Vajalikud teenused on alaarendatud ja pole kättesaadavad.
- Teenustele ligipääs sõltub üha enam teenusekasutaja maksevõimest.
- Erinevad teenused (sotsiaal ja tervishoid) ja tasandid (riik ja KOV) ei tööta inimese vaatest integreeritult.
- Institutsionaalse hoolduse eelisarendamine, alaarendatud koduteenused, mis toetaks inimeste iseseisvat elamist nende kodus.

Teenuste pakkumine ja tegelik vajadus

Võrreldes tänase olukorraga tuleb:

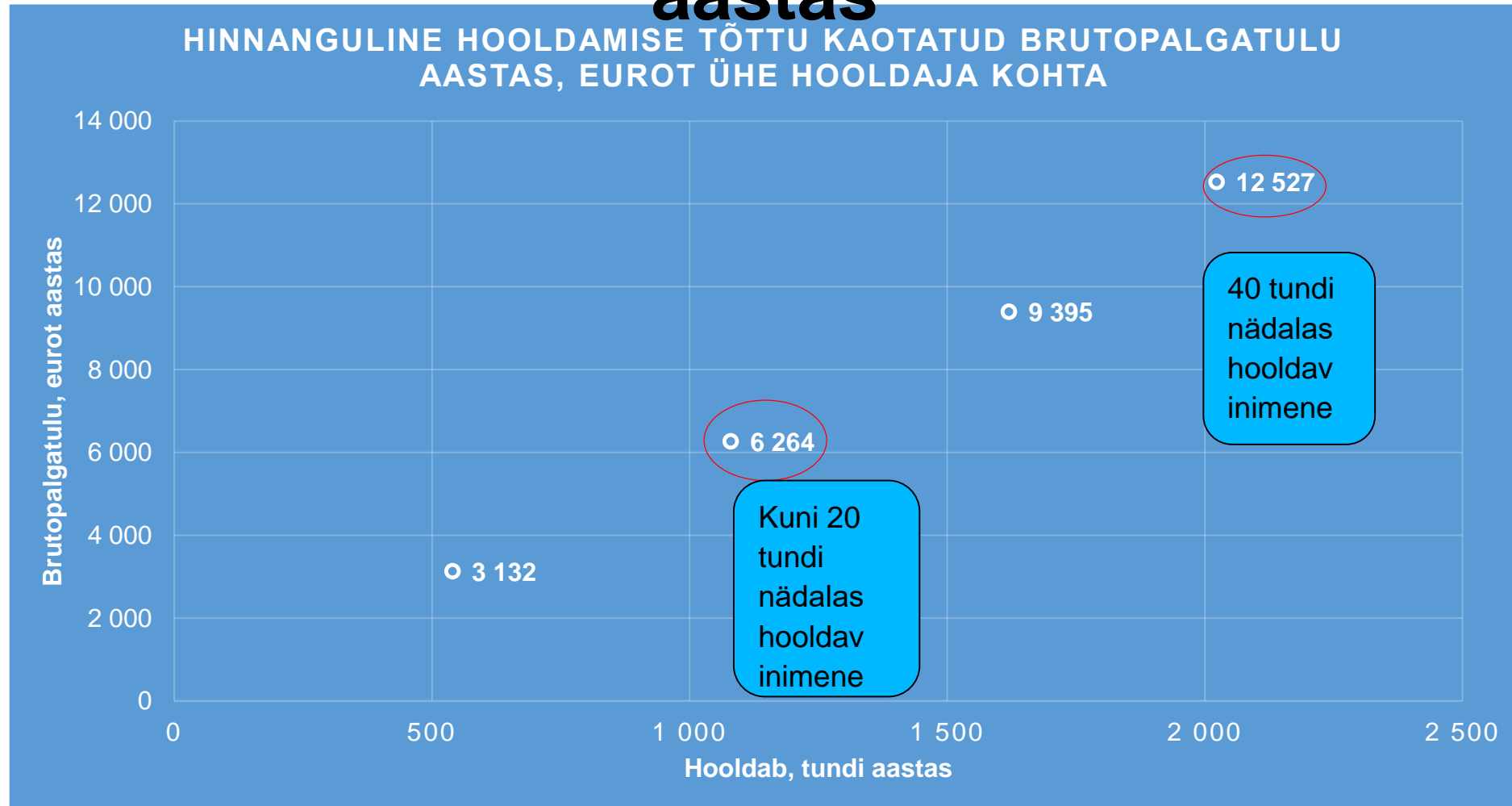
1. Suurendada **teenuste mahtusid** ja **teenuste saajate** ringi.
2. Vähendada hooldusvajadusega inimeste ja nende perede **omaosalust** hooldusteenuste eest tasumisel.

Kui palju see maksab?

Selleks, et tagada vajaduspõhine teenuste osutamise süsteem on avalikest vahenditest (kohaliku omavalitsuse ja riigi vahendid) lisaraha vajadus **hinnanguliselt 150 miljonit eurot aastas.**

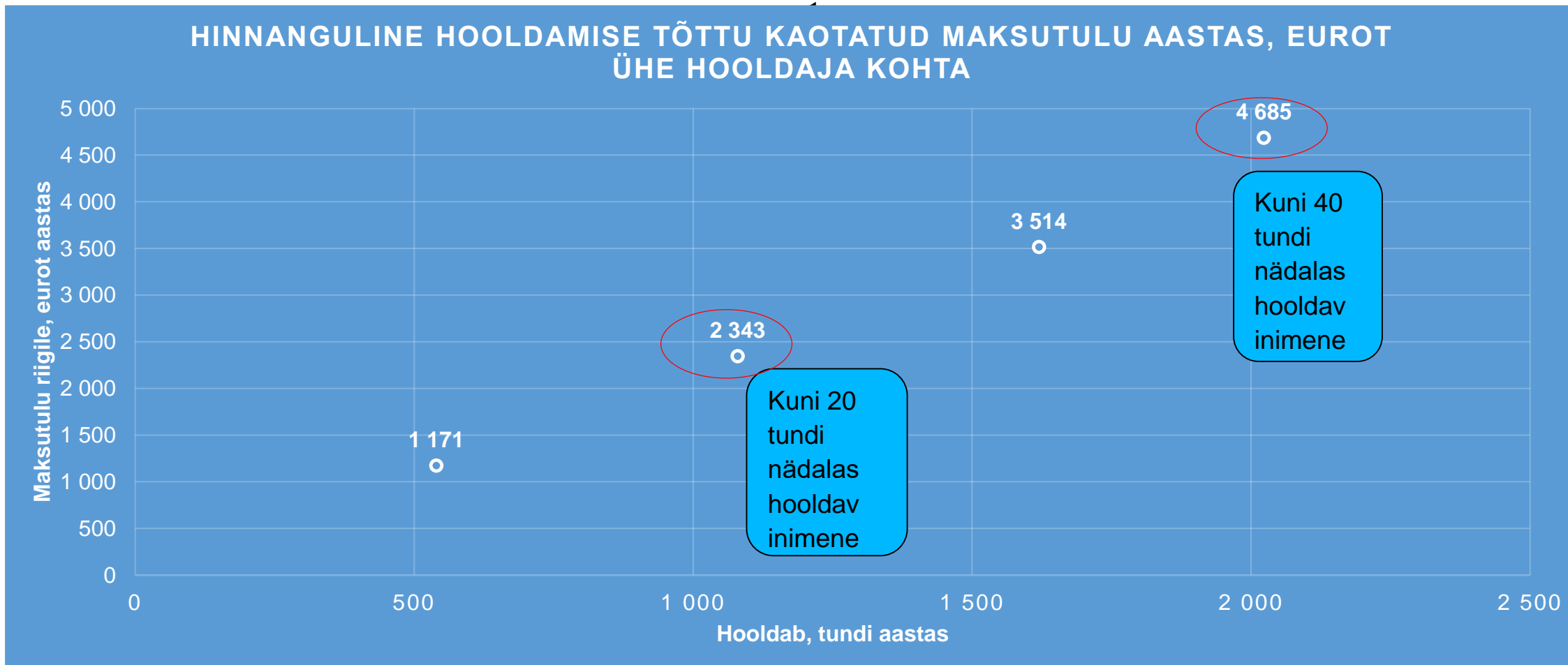
**Investeeringud sotsiaalvaldkonda - kulu või
tulu?**

Hoolduskoormuse tõttu saamata jäänud hinnanguline brutopalgatulu inimese kohta aastas

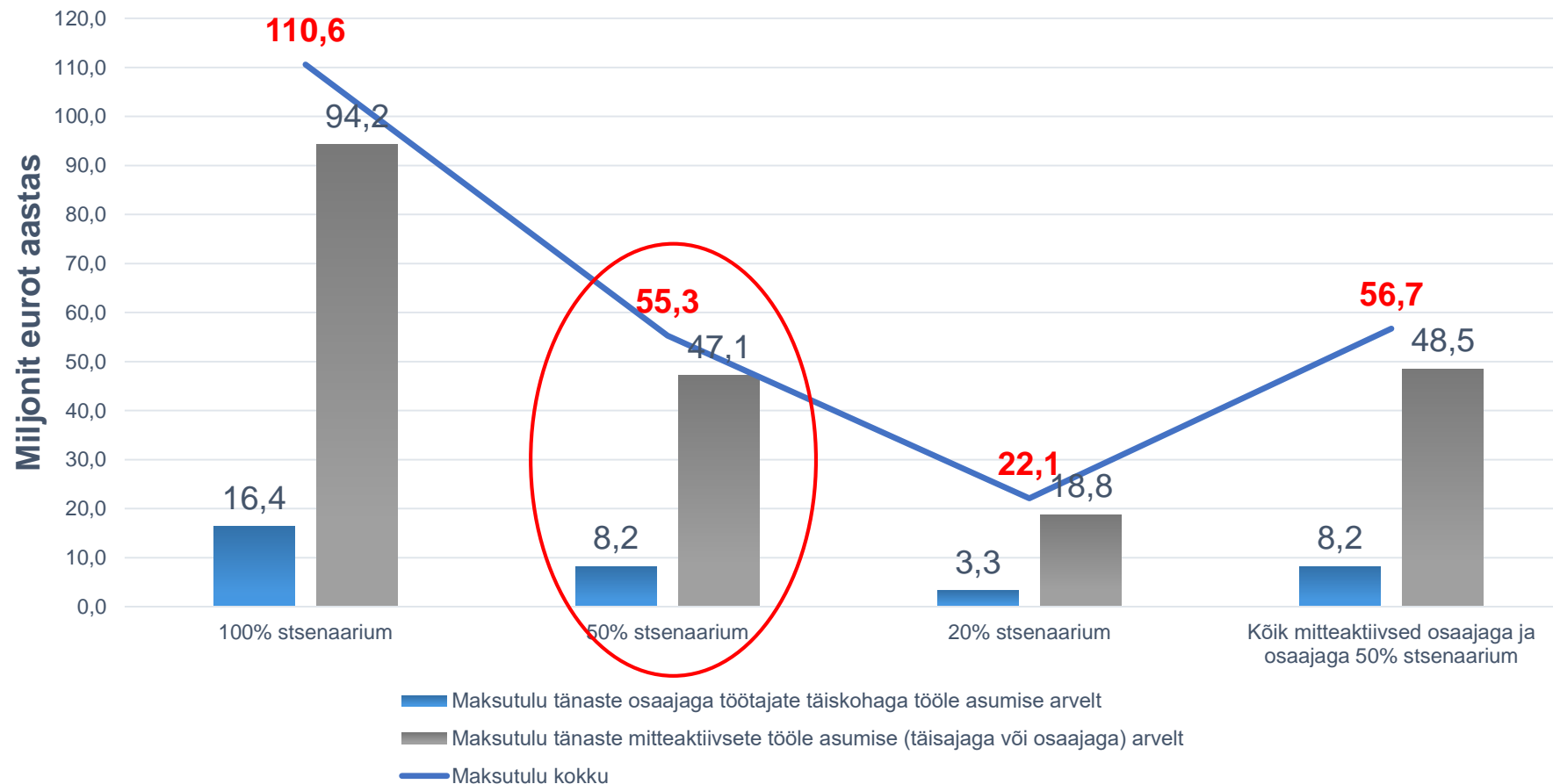
Allikas: Sotsiaalministeeriumi arvutused

Hoolduskoormuse tõttu saamata jäänud hinnanguline maksutulu inimese kohta

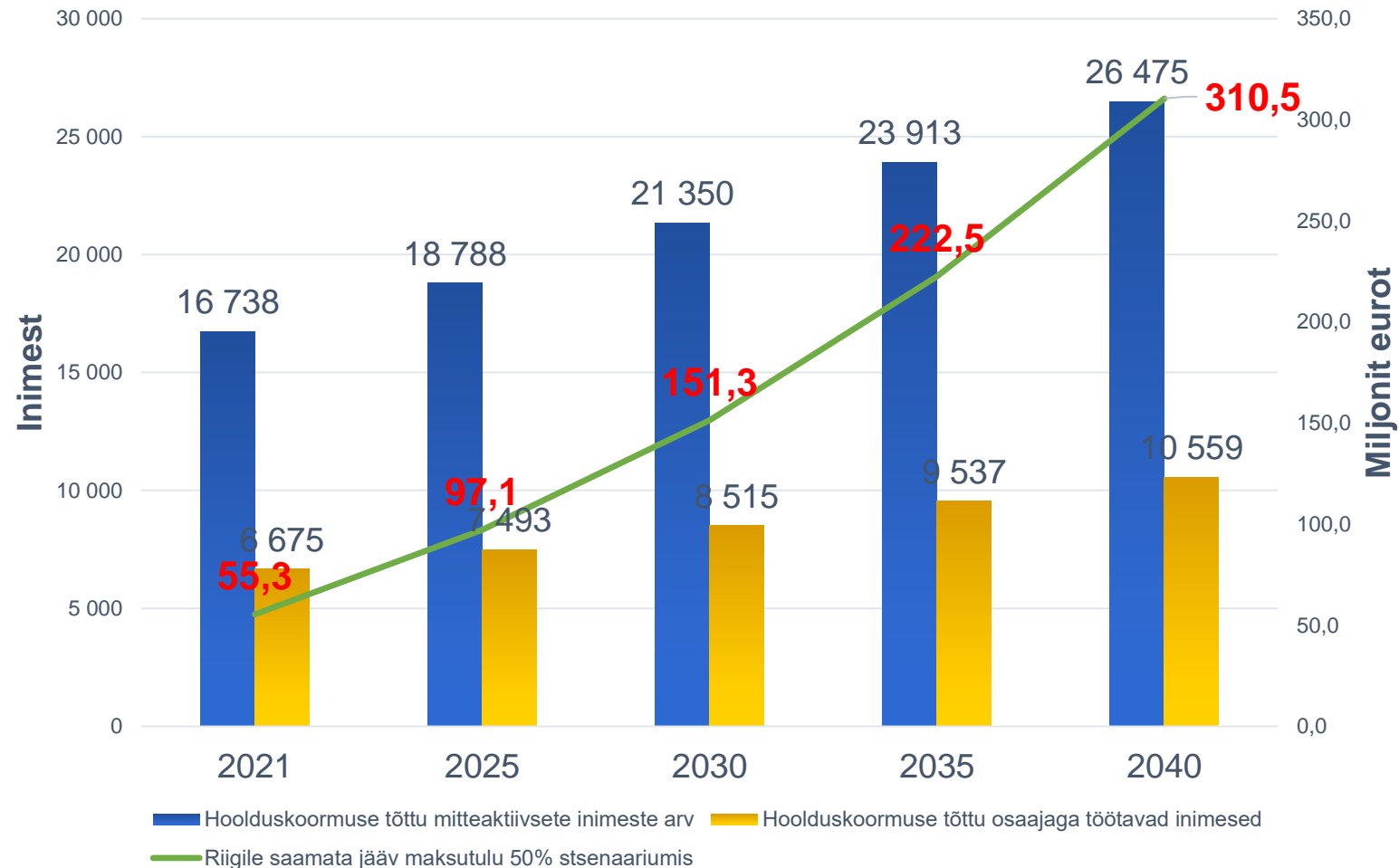
Allikas: Sotsiaalministeeriumi arvutused

Hoolduskoormuse tõttu riigil saamata jäänud hinnanguline maksutulu aastast

Allikas: Sotsiaalministeeriumi arvutused

Tuleviku prognoos: tööturult hooldamise tõttu eemal inimesed ja laekumata maksutulu

**Kulutusi sotsiaalvaldkonda peaks nägema
kui investeeringuid**

Ettepanekud tööühmadest pikaajalise hoolduse kulude katmise osas:

- a) Vajaduspõhine süsteem – maksad nii palju kui jõukohane (nagu täna?)
- b) Komponendipõhine – seaduses on fikseeritud, milliste teenuse osade eest tasub inimene, milliste eest avalik sektor
- c) Solidaarne – teenuste hinnad ja omaosaluse suurus, mis teenuste eest inimesed tasuvad, on fikseeritud seaduse tasandil

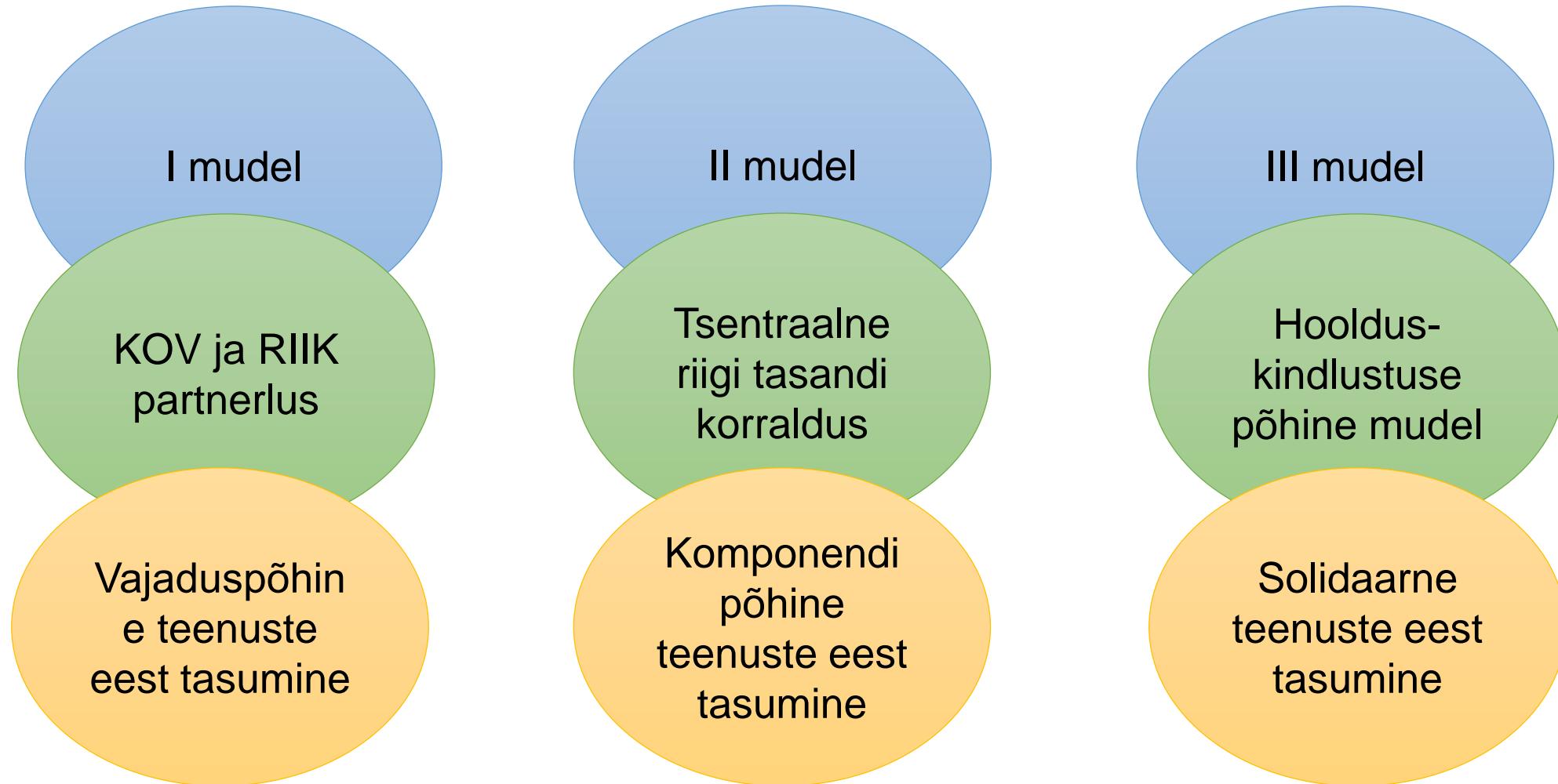
Perekonnaseadusest tulenev kohustus – kui suur osa teenuste maksumusest peaks jääma perekonnaliikmete kanda?

Kas lapselapsed peavad vanavanemate kulusid katma?

Kuidas riik valdkonna rahastust suurendada saaks?

1. Riik eraldab **kohalikele omavalitsustele sihtotstarbelise toetuse** pikaajalise hoolduse teenuste pakkumiseks – vajalik riigieelarvesse lisaraha.
2. Teenuste korraldus on **tsentraalne ja rahastus otse riigieelarvest** – vajalik riigieelarvesse lisaraha.
3. **Kindlustuspõhimõtte** rakendamine teenuste korralduses. **Uus kindlustusmaks ja riigieelarve panus?**

Teenuste korralduse mudelid

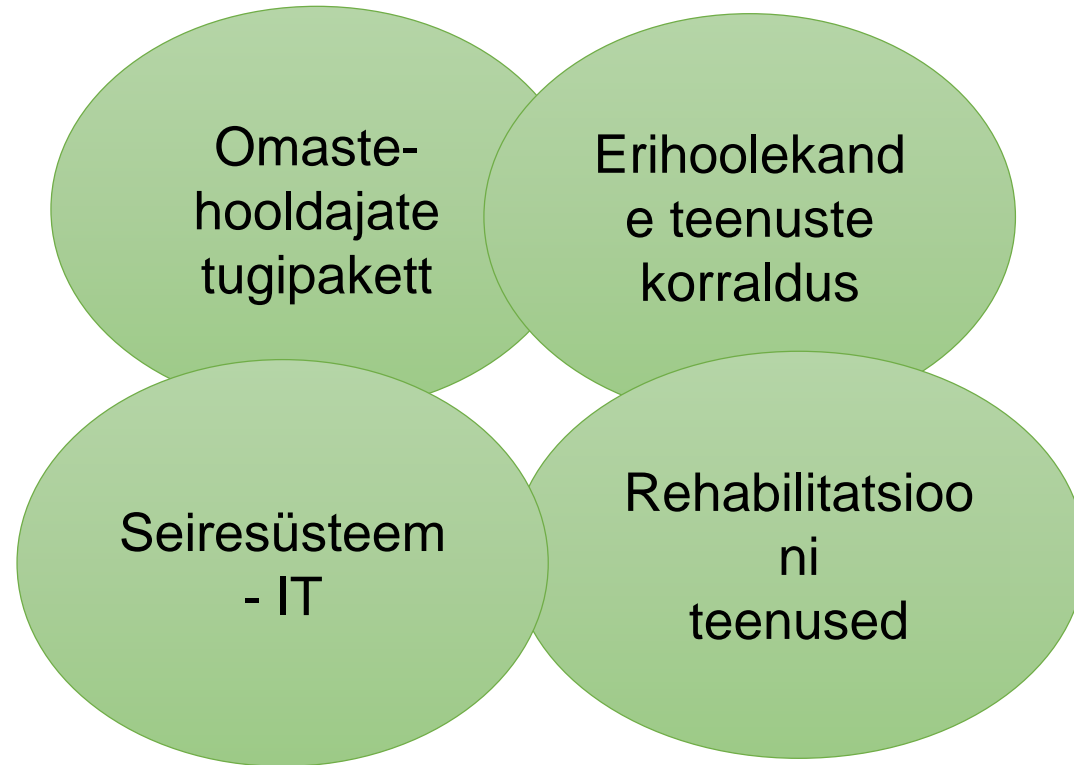

Mis saab edasi?

Reformi esimene etapp

- paneme paika süsteemi **õigusliku raami**;
- töötame välja **hoolduse koordineerimise korraldus- ja rahastusmudeli**;
- lahendame **tervishoiuteenuste tagamise küsimuse hoolekandeasutustes**;
- töötame välja **indiviidi tasandil teenuste rahastamise põhimõtted ning makrotasandi rahastusmudeli**.

II etapi tegevused ja töörühmad

SOTSIAALMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!